

Posudek vedoucího/opponenta bakalářské práce – akademický rok 2015/2016

Autor práce: Darja Vičíková

Studijní obor: Historicko-literární studia: Historicko-literární

Název práce: Komiksové adaptace v současné literární kultuře z naratologického pohledu

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Studený, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Zuzana Martínková

I. Formulace cílů práce, metodologie

(adekvátnost formulace cílů, vymezení tématu odpovídající rozsahu BP, adekvátnost zvolené metodologie)

V teoretické části se autorka věnuje problematice komiksu a adaptace, přičemž vychází z přístupů např. S. McClouda nebo českých teoretiků. Věnuje se nejednoznačné definici komiksového žánru, stručně mapuje vývoj komiksu na české literární scéně a reflektuje, jak česká společnost ke komiksu přistupovala. V kapitole 2.2 představuje tři typy klasifikací adaptačního procesu, které v následné analytické části vhodně uplatňuje u každého zkoumaného díla. Zvolené texty (Kytice, Zámek, Krakatit – pretext i komiksová adaptace) jsou charakterizovány, analyzovány a interpretovány.

body (0–4)*

3

II. Naplnění stanovených cílů

(odpovídající zpracování a interpretace výsledků, závěry práce, diskuse práce /porovnání výsledků práce s výsledky dosavadních bádání k tématu/, autorský přínos práce)

Celkově teoretická část přináší kvalitní informace, text je členěn přehledně. Autorka prostudovala kompetentní literaturu a výsledný příspěvek považuji (po obsahové stránce) za hodnotný a přínosný. Logika sdělení ale místy stagnuje. Nedokonalosti spatřuji zejména ve volbě výrazů a ve formulaci některých vět, které svou vágností (nebo naopak striktností) v řadě případů protirečí tvrzení dalším. Např.: „*Samotný obraz má omezenou výpovědní hodnotu, (...)*“; „*Dalo by se říci, že obraz v rámci komiksu má stejnou výpovědní hodnotu, jako věta či souvětí v románu*“ (s. 16).

Bohužel zůstala řada stanovených otázek nezodpovězena. V úvodu pisatelka proklamuje: „*(...) prozkoumám podíl komiksových adaptací klasických i současných děl na českém knižním trhu*“ (s. 10). Text práce se ale této otázce již více nevěnuje, pouze v závěru nalezneme skromné oznámení: „*Z celkového průzkumu trhu se domnívám, že podíl komiksových adaptací českých literárních děl je ve srovnání s českým komiksovým trhem poměrně malý*“ (s. 60). Proč nás autorka neseznámila s výsledky svého průzkumu, nebo

* legenda k bodovému hodnocení: 4 = zcela adekvátně zpracováno; 3 = poměrně vhodně zpracováno; 2 = dostatečně zpracováno; 1 = pouze částečně splněno; 0 = neadekvátně zpracováno

alespoň se zdrojem, na základě kterého vyvozuje toto tvrzení? Zařazení otázky podílu komiksových adaptací do stanovených cílů považuji za zbytečné, nicméně pokud jej autorka v úvodu zmínila, bylo třeba se i této problematice věnovat.

body (0–4)

2

III. Obsahové zpracování, přístup k řešení, řešení dílčích problémů

(struktura a koheznost práce, vzhled do problematiky, využití relevantních odborných zdrojů, adekvátní pojmový aparát, praktická aplikace teoretického rámce, samostatnost zpracování)

V praktické části autorka vhodně aplikuje zvolené teoretické modely na výchozí texty. Pochvalu zaslouží např. uvědomělá aktualizace termínů z oblasti intertextuality „pretext a adaptace“. Autorka si správně uvědomila, že termín posttext nereflektuje výtvarnou rovinu komiksu.

Autorka si ale v řadě případů protirečí, viz věta z úvodu, která je v rozporu s tvrzením v závěru práce: „*Mým cílem není zkoumat, zdali jsou klasické literární žánry vhodné ke komiksově adaptaci, (...)*“ (s. 11); „*Zjistila jsem, že určité předlohy jsou pro komiksovou adaptaci nevhodné, (...)*“ (s. 61).

Obečně z napsaného vyplývá, že autorka bere v potaz zejména americkou komiksovou „tradici“ (viz s. 27) založenou na akci, na rozdíl od moderního-alternativního komiksu evropského, českého, potažmo východního, který ve větší míře uplatňuje lyričnost a více pracuje s vizuálem. Závěry typu: „*Čím více nám adaptovaný text nabídl epična, tím více bylo možné literární předlohu plnohodnotně adaptovat v komiks, aniž by výrazně ztratil na své kvalitě*“ (s. 61), se proto jeví jako apriorní. Nezapomínejme, že remediace vyžaduje překódování předlohy do jazyka adaptace (komiksu), což znamená potlačení nebo naopak zvýraznění určitých prvků tak, aby bylo výsledné dílo funkční. Nehodnotíme tedy, do jaké míry se adaptace vzdaluje předloze (vynechání kapitol, postav, pozměnění děje), ale do jaké míry funguje jako autonomní dílo. Nehledě k tomu, že na základě komiksově Kytice si nemůžeme vytvořit představu o kvalitní adaptaci lyrického textu – což ovšem neznamená, že to nejde! Texty lyrické nejsou „*pro komiksovou adaptaci krajně nevhodné*“ (s. 61), ale vyžadují zkušenějšího scénáristu, který se bohužel na komiksově Kytici nepodílel. Některá tvrzení v této práci jsou až příliš striktní, např.: „*Přelom let 1993-1994 je obdobím absolutního nezájmu o komiksovou tvorbu, (...)*“ (s. 15). Z čeho tak autorka soudí? A pokud přejímá tvrzení autority, proč ji nezmiňuje?

body (0–4)

2

IV. Formální náležitosti práce a její úprava

(jazyková a stylistická úroveň, grafická úprava, dodržení příslušných citačních norem)

Ve většině případů není přímá citace vyznačena kurzívou (cit. 18, 104, 106, 113 atd.).

Autorka často užívá nevhodných obrátů, které se neslučují se zásadami odborného textu. Např.: „(...) text bývá délkově kratší“ (s. 27); „(...) neboť do těchto míst, které komiks věnuje pro text, se sáhodlouhé verše nemusejí vlézt“ (s. 27-28); „Text nalezneme v bublinách, které v komiksu mají hranatý charakter“ (s. 53); „(...), existuje jen v něčem podobný komiks (...)“ (s. 54) atd. Textu rovněž nesvědčí ve vysoké míře užívaná příslovce „spíše“, „možná“, „zhruba“, která výpověď znejišťují.

Časté jsou překlepy, které nalezneme téměř na každé stránce. Viz: „(...) celkovou atmosféru filmu, když. Naopak (...)“ (s. 30); „(...) později také červenými očmi“ (s. 40); „Příkladem je muž sedí u stolu s věštkyní (...)“ (s. 46); „(...) má nastavené striktní hierarchické pravidla“ (s. 49) atd.

Patrně největším prohřeškem je pak několik duplicitních odstavců v závěru kapitoly 2.2 (s. 28-29).

Je škoda, že autorka nevěnovala korektuře textu patřičnou pozornost, protože soudě podle slovní zásoby má předpoklady pro napsání kvalitního textu.

body (0–4)

1

V. Otázky doporučené k rozpravě při obhajobě

Máte zmapováno, kolik komiksových adaptací bylo v České republice vydáno v uplynulých cca 10ti letech? Jaký je podíl komiksových adaptací v rámci celkového počtu vydávaných komiksů v České republice?

V čem spatřujete hlavní rozdíl mezi ilustrací a komiksem?

VI. Celkové hodnocení (doporučení/nedoporučení k obhajobě)

Doporučuji práci k obhajobě.

VII. Návrh klasifikace (podle bodového ohodnocení)

Navrhuji klasifikovat známkou „dobře“.

datum: 11. 8. 2016

podpis:

Tabulka bodového hodnocení

body	klasifikace	podmínka
14 až 16	výborně	žádná nulová položka
11 až 13	velmi dobře	žádná nulová položka
5 až 10	dobře	žádná nulová položka
4 a méně	nevyhověl	min. 1 nulová položka